

Przedpłata

w Krakowie:
 miesięcznie zhr. 18.—
 kwartalnie „ 4.—
 półrocznie „ 1.35
 za ogłoszenie ct. 20
 Na prowincji:
 miesięcznie zhr. 20.—
 kwartalnie „ 5.—
 półrocznie „ 1.70
 Za granicą:
 miesięcznie zhr. 2.—
 Numer zwykły 8 ct.
 Niedzielną 10 ct.

GŁOS NARODU

Wychodzi codziennie, z wyjątkiem dni poświątecznych, o godzinie 10 rano,
 w niedzielę o godz. 8 rano.

Ogłoszenia
 Za wiersz 6 ct. Od wyrazu w drobnych ogłoszeniach 1 1/2 ct.
 w „Nadesłanem“
 Wiersz zwykły 20
 Śluby, nekrologi, wiersz 40 ct.
 Do działu inserat w upewnocniony Jan Strycharski.
 Rękopisów redakcja nie zwraca.
 Każda zmiana adresu 10 ct.

Telefon Redakcji Nr. 309.

ZALOZYCIEL: JOZEF ROGOSZ.
 Redaktor: KAZIMIERZ EHRENBERG.

Adres Administracji:
 Kraków, ul. Jagiellońska 1. 7

Od wydawnictwa.

Szanownych prenumeratorów prosimy o odnowienie przedpłaty która wynosi:

W Krakowie:	Na prowincji:
Od 1 kwietnia	Od 1 kwietnia
do końca roku . zhr. 12.—	do końca roku . zhr. 15.—
do końca czerwca „ 4.—	do końca czerwca „ 5.—
za kwiecień . . . „ 1.35	za kwiecień . . . „ 1.70

Jednocześnie upraszamy wszystkich Szanownych Prenumeratorów zamiejscowych, którzy dotąd nie nadesłali portu na wysyłkę portretu Adama Mickiewicza, aby byli łaskawi uczynić to jak najspieszniej, ponieważ w tych dniach wysyłanie portretu rozpoczynamy.

Nowo przybywający prenumeratorowie otrzymają bezpłatnie początek wychodzącej w feljtonie powieści historycznej p. t. „Muszkietowie Króla Legomości“.

„Mody paryskie“, najtańsze i najlepsze pismo dla kobiet, dla prenumeratorek „Głosu Narodu“ kosztuje kwartalnie 90 ct., półrocznie 1.80, rocznie 3.60

Sprawa Zoli w parlamencie.

Zaraz po ogłoszeniu orzeczenia trybunału kasacyjnego w sprawie Zoli, mocą którego wyrok przez sąd przysięgłych nań wydany, uchylony został, wniesiono w Izbie poselskiej parlamentu francuskiego interpelację do prezydenta ministrów Méline'a z żądaniem wyjaśnienia, w jaki sposób sprawa Zoli tak nienormalnie i wbr w przeświadczeniu powszechnemu i wymaganiom sprawiedliwości, zakończyć się mogła.

Pierwszy zabrał głos dep. Marceli Habert i przemówił w następujące słowa:

„Wysoka Izba podziela zapewne moje przekonanie, że po ogłoszeniu dziś w południe orzeczeniu trybunału kasacyjnego, zachodzi potrzeba i konieczność domagania się od rządu pewnych wyjaśnień.

Pytanie, które mam zamiar postawić, do dwóch tylko punktów odnosi się będą. Najprzód więc wyrazić muszę zdziwienie, że we wszystkie te sprawy, które tak gwałtownie wstrząsnęły opinią publiczną w ostatnich czasach, przez jakiś fatalny wypadek, wkradają się od samego początku pomyłki, czy też błędy postępowania sądowego, które pozwalają następnie wymknąć się winnym z rąk sprawiedliwości. (Oklaski i okrzyki: „Bardzo dobrze!“ w całej Izbie). Przed kilku laty wskutek niedbalstwa p. Quesnay de Beaurepaire, wiśni skandalu panamskiego nie ponieśli żadnej kary, niedawno temu, pomyłka prokuratora Rzeczypospolitej ochroniła administrację kolei południowej od potępijącego wyroku. Teraz zaś raz jeszcze myłki w postępowaniu sądowym mogą uniemożliwić ukaranie tego, którego napiętnował i potępił trybunał sądu przysięgłych departamentu Sekwany. (Oklaski).

Panowie, w dwojaki tylko sposób rzeczą tę wyłomaczyć sobie można. Albo jest to zła wola, albo nieświadomość prawa. Mam nadzieję, że rząd zrozumie w końcu, iż niepodobieństwem jest, by w jego ośladach sądowych i trybunałach zasiadali ludzie, których nieświadomość optakane pociąga za sobą skutki. (Oklaski).

Drugie pytanie, które postawić zamierzam, odnosi się już nie do przeszłości, lecz do przyszłości. Zapytuję rząd, jak zamierza sobie teraz postąpić. Tym razem, dziwnym zresztą tylko zbiegiem okoliczności — przedawnienie jeszcze nie nastąpiło — nastąpi jednak

w najbliższym czasie. Jeśli się nie mylę, po 8 dniach będzie już zapóźnie rozpoczęcie prawne kroki. Chcę wiedzieć, jakie są zamiary rządu. Przypuszczam, że nie ma w tej Izbie nikogo, kłoby sądził, że bezkarnymi pozostać mogą czyny, potępione i osądzone przez sprawiedliwość.

Fracja domaga się sprawiedliwości i żąda jej wykonania. (Oklaski).

Nie można się tu kierować względami litości (s)biestej. Francja litować się nie może nad tymi, którzy ją sponiewierali. (Grzmienie oklaski w całej Izbie). Kto potrzebuje litości, to wysokie urzędy, które zapomniały o swych obowiązkach i o tem co są winne godności narodowej! (Długotrwałe, rzęsiste oklaski w całej Izbie).

Przemówienie dep. Haberta, nacechowane wielką energią i godnością, zwięzłe i krótkie, bez frazesów i czczych słówek, głębokie w Izbie sprawiło wrażenie. Wyraził oburzenie na trybunał kasacyjny i Zolę tu i owdzie dawały się słyszeć, rozdrażnienie groziło wybuchem. W rzeczy samej wiadomość nagle rzucona w pierwszej chwili przemowała gwałtem. Dep. Habert w mowie swej zajął stanowisko, jakie w tej sprawie zajmuje ogromna większość narodu francuskiego i bez namietności domagał się tylko, by wola społeczeństwa była uszanowana, by liczono się z najelementarniejszym instynktem poczucia sprawiedliwości.

Drugi z kolei przemawiał dep. Chiché. Z wykwintną a zadziwłą ironją chwłostał on trybunał kasacyjny, prokuratora generalnego Manau i rząd, „który ma dwa oblicza: jedno groźne i surowe dla maluczkich i uciskanych, drugie pełne uśmiechów dla wielkich zrodniarzy.“

W odpowiedzi na interpelację zabrał głos prezydent ministrów Méline. Zadanie jego oczywiście było bardzo ciężkie, gdyż nie chcąc wprost potępić trybunału kasacyjnego, nie mógł a także i nie chciał go usprawiedliwiać. Orzeczenie tego trybunału postawiło rząd, który wespół z ministerstwem wojny domagał się oskarżenia Zoli, w nader trudnym położeniu, z którego nie tak prędko wybrnąć potrafi. Jeśli nie będzie miał na tyle energii, by bez ogródek napiętnować wyższe magistratury, przynoszące, jak dotąd, tylko ujmę i szkodę Francji. W mowie Méline'a czuć było ogromną dla trybunału kasacyjnego niechęć i pogardę, którą z trudnością tylko, on dyplomata i urzędnik maskować się starał. Bez jednak wymówił się — może i umyślnie nawet — oświadczając, „że nie ma przecież sądowego wyroku, najbardziej nawet sprawiedliwego, któryby w danym wypadku nie stał się przedmiotem „kontrowersji“ i zacepek“.

Izba przyjęła zwyczajny porządek dzienny 309 głosami przeciw 167. Tak więc i w parlamencie nowa klęska spotkała Zolę. Potępiono go znowu. Teraz zyczyłoby sobie tylko należało, by czempredziej jego sprawa znikła z widowni i przestała zajmować umysły. Czuje się potrzebę czystszej powietrza i mniej przygnębiającej atmosfery.

Patrzmy na palce rządowi.

Wiedeń d. 5 kwietnia.

(List oryginalny Głosu Narodu).

Burzy w pełnym słowa znaczeniu nie było i posiedzenia Izby poselskiej szły względnie gładko i spokojnie; natomiast teraz, po zamknięciu parlamentu, a nadto w „cichym tygodniu“ pełno zapowiedzi burzy z kilku stron naraz, a od strony niepogody, t. j. niemieckiej części Czech ukazują się już nawet groźne chmury na widnokręgu. Na razie burzą się Niemcy w Chebie pomiędzy sobą: Schönerer z siepaczami przeciw Schückerowi, ale jak doświadczenie poucza, nie należy i tego objawu lekceważyć gdyż terroryzm schönererowski „wodanistóm“ burzył do niedawna cały ład i porządek w parlamencie i równał się dyktaturze wśród wszystkich Niemców.

Z przeciwnej słowiańskiej strony także nie za-

nosi się na pogodę. Równocześnie prąskie Narodni Listy i lublański Slovenski Narod grożą hr. Thunowi, iż posłowie użyją feryj świątecznych do agitacji przeciwko rządowi, który zaczyna się skłaniać ku Niemcom. Pod koniec trwania parlamentu nie brakowało też objawów, iż koła posłów słowiańskich, w szczególności posłowie czescy, nie są bynajmniej zadowoleni z nowego gabinetu, czego dowodem była mowa dep. dra Herolda i wnioszek Koła czeskiego, żądający zniesienia rozporządzeń językowych Gautscha. Położenie staje się jeszcze więcej naprężone, jeśli będziemy mieli na uwadze, iż rząd, względnie prezydent gabinetu hr. Thun, mało się troszcząc o prawicę, działa usilnie po za kulisami, w celu utworzenia z liberalnych obszarników i wolnego związku niemieckich posłów (grupy Mauthnera) tak zwanego „stronnictwa środka“, do którego niezawodnie przyłączyłoby się także i niemieckie katolickie stronnictwo ludowe, tak iż raptem większość stałaby się mniejszością, a języczkami u wagi byłoby nowe stronnictwo niemieckie, które — w tem właśnie leży niebezpieczeństwo położenia — przechyliłoby szalę w sprawie językowej na stronę Niemców. Nie trzeba zapominać, iż załatwienie sprawy językowej jest dla wszystkich bez różnicy Niemców synonimem ustanowienia w drodze ustawodawczej języka niemieckiego w Austrii jako języka państwowego, co zrobiłoby z Austrii państwo niemieckie, a w skutkach zagrażałoby istnieniu wszystkich ludów słowiańskich. Czuja to Czesi, dlatego są czujni i zaczynają się burzyć, a tylko Koto polskie okazuje spokój podziwienia godny, wobec bardzo niepewnej, a nawet groźnej przyszłości.

W takim położeniu trzeba skupienia się nadzwyczajnego, tymczasem na prawicy owszem daje się spostrzegać pewne rozluźowanie dotychczasowej spójni i wzajemności, pewna bierność jakoby umyślnie zainaugurowana, by rządowi nie przeszkadzać w jego pozakulisowych machinacjach i konszachtach z Niemcami. Jeśli atoli Koto polskie z umysłu czy mimowoli jest mało czujnym w tak ważnej chwili, obowiązkiem jest naszej opinii publicznej rozświecać ciemne położenia i alarmować straż przedstawicielską kraju, by nie spała na forpocztach.
 G. Sm.

Wspierajmy rolnictwo.

III. Renta gruntowa, jako nadwyżka w przyrodzie surowym z ziemi, pojawiają a się wewnątrz państwa, powstaje wskutek różnego stopnia urodzajności gleby w poszczególnych prowincjach, która nie zależy wyłącznie od fizycznych i mechanicznych własności ziemi, ale w znacznej części od warunków klimatycznych, następnie z powodu różnego oddalenia od właściwych centrów zbytu dla ważniejszych produktów, wskutek różnicy frachtu, jako też skutkiem różnicy cen, spowodowanych większym zapotrzebowaniem lokalnym, jako wynik gęstszej zaludnienia, albo też wzmożonej sily konsumpcyjnej ludności.

Chcąc dojść do wniosków, jakie stanowisko zajmuje rolnictwo galicyskie, w porównaniu z tymże samym działem produkcji w państwie austriackim, biorę za podstawę rok 1895, gdyż w ostatnich dwu latach była Galicja widownią licznych klęsk elementarnych, a tem samem rezultaty zbiorów były tem niekorzystniejsze. Przypatrując się wykazom statystycznym ministerjum rolnictwa za rok powyższy, zobaczymy iż, co do rezultatu zbiorów z hektara, Galicja równa się Krainie i Dalmacji, czyli prowincjom o notorycznie niekorzystnej glebie do uprawy cerealiów. Jeżeli zaś porównamy Galicję z Austrią i Czechami, to zobaczymy, iż wydajność z hektara jest w Galicji niższa: przy pszenicy 0—5 cetn. metr., przy życie 5—6 cetn. metr., przy owsie 5 cetn. metr., przy jęczmieniu 6 cetn. metr. metrycznych.

Z tego zestawienia wynika, iż prowincje powyżej wymienione, w porównaniu z Galicją posiadają znaczną rentę gruntową nie będącą wyłącznie wynikiem wyższości kultury, lecz w przeważnej części, jako skutek przyrodzonych własności gleby i korzy-

stniejszych warunków klimatycznych. Do tego wniosku dojść musimy, jeżeli porównamy mapy wydajności poszczególnych pasów w państwie austriackim.

Gdyby bowiem prawdą było, iż tylko wyższość kultury stanowi o tej różnicy, nie moglibyśmy się spotkać z tem zjawiskiem, iż ziemniaki udają się w Galicji znacznie lepiej, aniżeli w wyżej wymienionych prowincjach. Biorąc poprzednie przypuszczenie za prawdziwe, wynikałoby, iż Austria i Czechy nie mają pojęcia o uprawie ziemniaków, gdy tymczasem wszyscy wiedzą, iż uprawa ziemniaków jest także o wiele staranniejsza, niż u nas.

Jeżeliby prawdą było, iż wyłącznie intensywne uprawy jest powodem wyższych rezultatów, to natenczas nie moglibyśmy się spotkać w Galicji z objawem, iż Krakowskie, które bezsprzecznie posiada inteligentniejszy ogół rolników i o wiele intensywniej gospodaruje, posiada znacznie niższe rezultaty, aniżeli wschodnia część Galicji z rozwieleniem żądostwem. Powiat zaś Sokalski, który pod względem intensywności rolnictwa nie stoi zbyt wysoko, nie wykazywałby najwyższych zbiorów z hektara w Galicji.

Porównując nadto graficzne przedstawienia statystyki urzędowej, nie tylko co do temperatury, ale i ilości opadów w miesiącach od marca do lipca, które to miesiące, jako stadium rozwoju wegetacji, stanowią o przyszłym zbiorze, widzimy: Podczas gdy w Austrii i Czechach temperatura i opady bardzo nieznacznie odstępają od ilości normalnej, jakoteż, pomimo zbożeń, wykazują pewną jednostajność, czyto *in plus* czy *in minus*, w Galicji są zbożenia równocześnie o wiele większe i nadto rażące zmiany *maximum* i *minimum* temperatury w krótkich odstępach czasu; tak samo rzecz ma się i z opadami. Te niekryształne warunki klimatyczne są naturalnym następstwem położenia Galicji u podnóża Tatr i Karpat i łamiących się o te góry prądów powietrznych, jakoteż zupełnego braku osłony od północy.

Z tego, co się powiedziało, wynika, iż gleba w Galicji, w porównaniu do innych prowincji państwa, wydajna nie jest, a korzystniejsza własności fizyczne, gdyby nawet były istotnie, nie tylko niekryształne wobec niedogodności klimatu, ale nadto te ostatnie wywierają decydująco ujemny wpływ na ostateczny rezultat zbioru z hektara.

Nadto, jeżeli porównamy cenę zboża wywozowego w Wiedniu i Pradze z cenami we Lwowie lub Krakowie, musimy uznać, iż na każdym centnarze metrycznym, z powodu różnicy frachtu, tracą nasi rolnicy 1 albo 2 złr.

Obliczając na podstawie rezultatu zbioru i cen targowych wydajność hektara w Galicji, obsianego zbożem, widzimy iż nasi rolnicy otrzymują 50 złr.

z hektara mniej, aniżeli prowincje o kwitnącym stanie rolnictwa. Dla łatwiejszego zrozumienia szas konkurencyjnych zboża galicyjskiego, z uwagi na ilość wyprodukowanych centnarów metrycznych, ograniczę się tylko do dwu gatunków najważniejszych. Austria z Czechami produkuje okrągło cztery miliony sześćset tysięcy cet. metr. pszenicy i osm miljonów trzysta tysięcy cetn. metr. żyta. Galicja produkuje trzy miliony czterysta tysięcy cetn. metr. pszenicy i trzy miliony trzysta tysięcy cetn. metr. żyta.

Z porównania tych liczb wynika, iż o cenie produktu nie stanowi Galicja, ale prowincje wyżej wymienione, z uwagi zaś, iż prowincje owe, mając przed nami *bene* w formie 50 złr. wyższego dochodu z hektara, są w stanie ustanowić cenę produktu, pokrywającą ich koszty produkcji, która to cena w porównaniu z warunkami wydajności hektara i kosztów produkcji nie pokrywa w Galicji kosztów robocizny i ciężarów.

Zupełnie zaś nieuzasadnionem jest zdanie, iż koszty uprawy i sprzętu z hektara w Galicji są znacznie niższe, aniżeli w prowincjach cytowanych, gdyż wystarczy wziąć do ręki pierwszą lepszą książkę gospodarczą, aby się przekonać, iż jakkolwiek robotnik pobiera znacznieszą zapłatę, to przez większą wprawę tegoż, jako i z uwagi na korzystniejsze warunki klimatyczne, które same zaoszczędzają wiele pracy, uprawa hektara kosztuje u nas przy zbożu zaledwie 2—3 złr. mniej, ale natomiast przy sianie i okopowych znacznie więcej. Z uwagi na poprzednio przytoczone dane statystyczne, czyż potrzeba zastanawiać się nad konkurencją Ameryki, kiedy już prowincje sąsiednie czynią nam wszelką konkurencję niemożliwą, pomijając zupełnie Węgry, które, posiadając jeszcze korzystniejsze warunki klimatyczne i glebę pierwszej jakości, rolnictwo nasze zabijają.

Pozostaje jeszcze do omówienia trzeci powód większej rentowności gospodarstwa rolnego: gęstsze zaludnienie i większa siła konsumcyjna mieszkańców. Podczas gdy przestrzeń zajęta pod uprawę ziarna wynosi połowę, a czasem i mniej bezleśnej powierzchni, reszty używa się w celach gospodarstwa nabiłowego, opasu, chowu bydła itp. Gospodarstwo nabiłowe, które jest podstawą rentownego chowu bydła i umożliwia bez znacznych wkładów poprawę ras krajowych, z powodu słabej siły konsumcyjnej ludności, nie może u nas tak się rozwinąć, jak w prowincjach, mających z nami równe warunki utrzymania inwentarza.

Galicja, z powodu płodozmiennego gospodarstwa rolnego, skazana jest na utrzymywanie inwentarza w stajni, które u nas jest tak samo kosztowne, jak w Austrii lub Czechach. Natomiast gdy w tych prowincjach litr mleka kosztuje przeciętnie 10 centów,

my otrzymujemy zaledwie 4 centy. W tych warunkach prawie o intratnem, a nakładowem chowie bydła, znaczy nie mieć jasnego pojęcia o galicyjskich stosunkach; najlepszym zaś dowodem jest, iż, gdy w krajach o sprzyjających warunkach chów bydła stoi wysoko od dawna, my u siebie nie widzimy znaczniejszych rezultatów pomimo subwencji na stajnie zarodowe. Z powodu słabej siły konsumcyjnej ludności, ponoszą rolnicy znaczne straty, gdyż całe gałęzie rolnictwa, jak: uprawa warzyw i owoców, chów drobiu, na szersze rozmiary wcale się nie uprawia, gdyż nie są podyktowane lokalną potrzebą. Produkty zaś te, uwzględniając niedokładności klimatu, nie mogłyby być pierwszej jakości, która jedynie nadaje się do eksportu i konkurencję wytrzymuje.

Jeżeli rozważymy to co się poprzednio powiedziało, musimy dojść do wniosku, iż nie wolno rolnikom galicyjskim czynić zarzutu, jakoby przez niedołązną gospodarkę doprowadzili rolnictwo do upadku. Śmiało możemy powiedzieć, iż ogół rolników zawodowych, posiadających znaczniejsze kompleksy, w niczem nie ustępuje Niemcom, lub Czechom, a pod względem osobistej energii w znoszeniu przeciwności znacznie ich przewyższa i że jedyną przyczyną opłakanych stosunków rolniczych w Galicji jest... austriacka polityka handlowa, o której przy sposobności.

Witold Kotkowski.

Z KRAJU.

Lwów d. 5 kwietnia.

(List oryginalny „Głosu Narodu“).

Pozegnane ustępującego Namiestnika. — Nowy Namiestnik, jego kawalerstwo. Panny lwowskie i moja rozmowa z pewną piękną panią. — Bezrobocie na połówkę — Z teatru. — Farsa poza teatrem, tłumaczona z żydowskiego.

A więc w dniu wczorajszym zegnał się książę Sangusko z urzędnikami i innymi władzami, opuszczając swoje stanowisko Namiestnika. Wzmianka o tem była już na innem miejscu „Głosu Narodu“, — do mnie więc należy uzupełnienie tej uroczystości, która już dlatego samego pozostanie dla księcia w trwałej i serdecznej pamięci, że w istocie była szczerą manifestacją uczuć, a nie komedią, jak to bardzo często w takich wypadkach bywa. Ks. Sangusko u wszystkich bez wyjątku, to się znaczy, u obywateli nawet wszelkich przekonań, u władz i podwładnych swoich urzędników, pozostawia imię zacnego człowieka i dobrego Polaka, z którego tytuły państwowe i dekoracje, choćby najwyższe, jak ta Złotego Rana, nie zetrą jego narodowego charakteru, pochodzenia i miłości do tego, co dla nas wszystkich po wieki wieków pozostanie święte... Ju-

Muszkietierowie Króla Jegomości.

ROMANS HISTORYCZNY

osnuty na tle pierwszej połowy XVIII-go wieku

26) przez

Michała Synoradzkiego.

(Ciąg dalszy).

— Chętniejbym się przyjrzała owemu idealnemu muszkietierowi — rzekła cześnikowa.
— I ja także — poparła ją księżna.
— Muszkietera? — powtórzył król zgorzony.
— Co znowu? Może mam go tu przywołać?
— Nic w tem złego nie widzę.. — odparła Anna.
— Naturalnie pod jakim słusznym pozorem — dodała Bielińska.
— Ależ moje panie, to nie uchodzi, to przekracza granice... — zawołał król oburzony. — Jesteście niemiłosiernie: od godziny tyranizujecie mnie, dokuczacie, szczypiacie zwinnymi języczkami i na domiar wszystkiego, chcecie mnie wystrychnąć na dudka...
— Oh! najjaśniejszy panie, co za myśl! — przerwała Bielińska.
— Pragnienia nasze są tak skromne... — rzekła ze swej strony Anna.
— Nie i po tysiąc razy nie! Jeszcze czego! Sprowadź tu muszkietera, podsuwać samemu owoc zakazany... Panie, śmiem sądzić, że dotąd jeszcze zmysłów nie stracił!
— Gniewasz się, najjaśniejszy panie? — zbliżając się do niego, zapytała księżna.
— Za żart? Za zwykły kaprys? — wtrąciła Bielińska, czepiając się Augusta z drugiej strony.
— Na was gniewać się nie mogę, ale... —

tłumaczył się król osaczony, lecz mu przerwały, mówiąc szybko jedna przez drugą.

— Skąd zresztą oburzenie? Co spełniłyśmy tak drożnego?

— Wszak to rzecz zupełnie naturalna... Sam nas zaciekawiłeś tak dalece...

— Nie inaczej, sam wywołałeś ten kaprys, unosząc się nad muszkietierem...

— Jako przyjaciółki, mamy prawo sprawdzić gust waszej królewskiej mości...

— Sprawdzić i zdanie swoje wyrazić...

Trajkotały tak głośno, że August, odsunawszy je delikatnie, uszy zatkał.

— Litości, moje panie! miłosierdzia! Księżno, wyleczyłem cię z migreuy, a ty przez wdzięczność, chcesz mnie o nią przyprowadzić...

— Nie, najjaśniejszy panie... ja chcę tylko zobaczyć muszkietera, Apolina z Marsem w jednej osobie...

— Tak, najjaśniejszy panie, pokaż nam ów skarb...

— Pozwólcież panie...

— Muszkietera! Muszkietera! — zawołała księżna z uporem dziecięcym, tupiąc nóżką.

— Muszkietera! Muszkietera! — powtórzyła Bielińska z drugiej strony.

August za głowę się pochwycił i rzekł z komieczną rozpaczą:

— Co się dzieje! Co się dzieje! Panie zastanówcie się... żądacie rzeczy niepodobnych...

— Muszkietier nie jest rzeczą niepodobną... — rzekła Bielińska.

— Jeśli nam go, najjaśniejszy panie, nie pokażesz, natychmiast jedziemy do koszar... — dodała Anna stanowczym głosem.

— Tam do licha! — rozsiadł się król — spodziewam się, że to groźba słomiana.

— O nie! — zaprzeczyła Anna poważnie. — Znasz, najjaśniejszy panie, moje usposobienie, a wiesz także, do czego się posunąć może upór kobiety.

— Zresztą idzie tu o taką drobnostkę...

— Piękna mi drobnostka — przerwał król żartobliwie. — A nuż której z was mój muszkie-

ter w oczko wpadnie i... Dziękuję! Bardzo dziękuję!...

— Miałeśbyś obawiać się o swoją przewagę? — rzekła zalotnie cześnikowa.

— Król drży z obawy przed muszkietierem... To doskonałe! — zawołała, śmiejąc się księżna.

— Zwróć uwagę, najjaśniejszy panie, że czy prędzej, czy później, zobaczymy go — z filuterną miną mówiła Bielińska. — Jeżeli więc ma się co stać, stanie się...

— Przewidujesz pani, że stać się może?

— Wierzę w przeznaczenie!

— Na honor! Wzięłyście mnie, jak ogary odyńca... Jestem pobity — kapituluję. Panie, oświadczam, że zobaczycie nowozwerbowanego rycerza, ale nie w tej chwili. Zatrzymajcie się do wieczora. Podczas przedstawienia każę mu z kolegami trzymać wartę w sali... Dobrze? Jesteście zadowolone?

— Za ustępstwo — ustępstwo; zgadzamy się czekać do wieczora — rzekła Anna.

— Ale nie dłużej, najjaśniejszy panie.

Jakoż, na żądanie króla, porucznik Krzyżanowski, w sali, gdzie dawano przedstawienie, zaciągnął wartę z muszkietierów, pomiędzy którymi znajdował się Zbijewski i wypuszczony z aresztu starościc stokliski.

Król zawsze się otaczał świetnym dworem — i tego wieczora również zebrało się na reprezentację towarzystwo błyszczące, woniące, wymuskane i wypięszone. Stroje i mundury cudzoziemskie znacznie przeważały, lecz tu i owdzie spstrzedz było można poważny strój narodowy, wąs zawieszony i wysoko podgolony czuprynę. Kontusze z wylotami, pasy lite i żupany z kosztownych materyj, dziwnie odbijały od kujących i ciasnych fraczków, pończoch jedwabnych, trzewików i peruk. Były to dwa światy, różne w uczuciach, pojęciach, zapatrywaniach i dążeniach; dwa prądy wręcz odmienne, które jednym korytem płynąć nie mogły.

(Ciąg dalszy nastąpi).

do potrzeb domowych!
 Masę woskową do podłóg,
 Masę francuską do posadzek,
 Farby olejne do podłóg,
 Bursztynową glazurę do podłóg
 od znanej firmy L. Marx Gaaden
 Farbę bursztynowo-olejną-lakie-
 rową firmy O. Fritzego, Het-
 zendorfa,
 Glazurę spirytusową do podłóg,
 Lakier bursztynowy czysty bez-
 barwny,
 Aparaty do froterowania podłóg,
 Szczotki do froterowania podłóg,
 Szczotki do zamiatania,
 Szczotki do czyszczenia sukien,
 aksamiitów i kapeluszy,
 Szczotki i pędzle do czyszczenia
 mebli,
 Szczotki do czyszczenia obuwia,
 Szczotki do mycia flaszek i szkla-
 nek.

Szczotki do czyszczenia szkielek
 u lamp,
 Szczotki do szurowania,
 Łopatkę blaszaną do śmieci,
 Mieszki do samowarów,
 Trzepaczkę trzcinową,
 Piórkowce do zmiatania kurzu,
 Szczotki i aparaty higieniczne
 do czyszczenia dywanów,
 Szczotki do wycierania nóg,
 Rogóżki kokosowe i żelazne,
 Chodniki kokosowe i ceratowe,
 Chodniki z Linoleum,
 Przedściółki z Linoleum i ce-
 ratowe,
 Ceraty na stoły i na meble,
 Środki do czyszczenia metali,
 Artykuły do czyszczenia naczyń,
 sprzętów kuchennych, okien
 i t. p.,
 Sznurowe do rolet, 1112
 Sznurowe do bielizny,
 Artykuły do prania,
 Maszynki do prania blaszane i
 ramurowe,
 Wyżymaczki z gumowymi wal-
 cami,
 Wieszadła do wysuszenia bielizn.
 Opal, Feraxol, Benzolinar,
 Aphanon, Mydelka Amoniak
 Kora kwilaja, Korzeń mydlany
 i inne środki do czyszczenia
 sukien od plam,
 Farby i krochmal do firanek,
 Mydło „Maypole“ do farbowania,
 Farby do farbowania materij
 i piór,
 Farby do potraw i cukrów,
 Wykwasze do zębów,
 Środki do konserwowania i czy-
 szczenia obuwia, Świecie, Za-
 oliwa, rzepakowa, Świecie, Za-
 pakki i t. p. — i t. p.

Reim i Sp.
 Kraków Rynek 37, Linia A-B.

Rachunek sumienia
 to obowiązków i grzechów odnośnie do każdego przykazania
 szeniem ciężkości różnych win, przez **KS. COLOMB'A**.
 Tłumaczenie z piątego wydania przejrzał
S. PROF. Dr CZESŁAW WĄDOLNY.
 Cena w sprawie eleganckiej młękłej 50 centów, a z przesyłką
 centów więcej.
 Wadysławaję tę kwotę do księgarni katolickiej Dra Wła-
 sawa Miłkowskiego w Krakowie otrzymają dziełko za
 wyjściu. 1114

Browar parowy w Tenczynku
 poczta Krzeszowice
 wysła koleją na prowincję w skrzynkach 25 lub 50 butelek
Piwo exportowe znakomite wystaje
Porter krajowy na sposób angielski wyrobiony
 i prosi o rychłe świąteczne zamówienia. 1044 3 0

W Dębniakach
 parcele budowlane do
 sprzedania. — Wiadomość
 Zarząd Dóbr Dębniaki. 1151 1 0

Poszukuje się mleka
 z majątku położonego w pobliżu
 stacji kolejowej a nie zbyt daleko
 od Krakowa. Urządzenie na miej-
 scu odbioru nie wykluczone. Adres
 A. B. C. „Głos Narodu.“ 1167

WIELKI SKŁAD
Win Wyspiańskich
 spłk. Dr Nieć, Franiczević i Pavičić
 Krakowie, Rynek gł. L. 25
 przy nadchodzących świątach
 poleca swoje 846 12 13

WINA
 białe i czerwone od złr. 1.60 garniec
 deserowe słodkie i wytrawne
 tylko prawdziwe i naturalne
 w beczkach i flaszach — na prowincję transito.

FABRYKA WÓDEK POLSKICH
 w c. k. uprz. Zakładach fabrycznych w Tenczynku poczta Krzeszowice
 wysła pocztą opłatnie do każdego urzędu pocztowego za zaliczką
 złr. 3— trzy butelki, a to wedle wyboru w każdym smaku,
 rosolis znakomity, likier najprzedniejszy, rum do-
 skonany, cena rozumie się wraz z opakowaniem i portorjum pocztowem.

Gospodyni
 obeznana z gospodarstwem domo-
 wem i większym **poszukuje**
 miejsca na plebani lub w oko-
 licy. Posiada również język francu-
 ski, niemiecki i rysunki; może by-
 do towarzystwa lub zająć się do-
 mem. Zgłoszenia przyjmuje Pani I
 Mykietiuł Kraków Mały Rynek Nr.
 7. III piętro. 1171 1 2

MAGAZYN GOTOWYCH UBRAŃ
 męzkich i dzieciennych,
 z najświeższych żurnali: Zarzutki, Ubrania marynar-
 zakietowe, salonowe i dzieciennie, z najlepszych ma-
 ów, najwykwintniej wypracowane, po cenach konku-
 jnych, poleca uwadze Szanownej Publiczności firma
Franciszka Cużydły
 przy Składzie Sukna i Kortów
 w Krakowie, Sukiennice L. 27. 1101 3 0

NA ŚWIĘTA!!!
Wielki wybór SZYNEK praskich
 oraz wszelkich wędlin
 POLECA 1088 6 6
pierwsza fabryka krakowska wyrobów masarskich
WOJCIECHA DUTKIEWICZA
 w Krakowie, ulica Sławkowska Nr. 2,
 po cenach możliwie niskich, a towar doborowy,
 a mianowicie: Szyunki zadnie gotowane i surowe, Kiełbasy krajane i siekane, poledwicowe
 i sardelowe, Salami paryskie, węgierskie i mortadelle, Kiszki kaszane, krwawe i podgardlane,
 Salcesony zwyczajne, głowizniane, ozorkowe, woskie i przekładane, Kiełbaski i Serwuladki,
 Poledwice pieczone i surowe, Kiszki pasztetowe, Ozór, Rolady w rozmaitych gatunkach, Kabanosy,
 Wędzonkę gotowaną i surową, Szynek westfalską gotowaną i surową, Karczki gotowane i surowe,
 Szyunki przednie gotowane i surowe, Stoninę paprykową i wędzoną, Stoninę białą, Smalec
 polski. — Zamówienia na prowincję skutecznie odwrotną pocztą nie licząc opakowania.
 Z wysokim poważaniem **Wojciech Dutkiewicz, Kraków, Sławkowska, L. 2.**

Willa w Zakopanem
 położona blisko parku z ce-
 lem urządzeniem do sprze-
 dania. Adres poda Dział O-
 głoszeń „Głosu Narodu.“ 115.

OSOBA
 posiadająca dyplom z konserwator-
 jum wiedeńskiego zyczy udzielać le-
 kcje muzyki w Krakowie lub w oko-
 licy. Przyjmie też całe lub pół-miej-
 sce. Posiada również język francu-
 ski, niemiecki i rysunki; może by-
 do towarzystwa lub zająć się do-
 mem. Zgłoszenia przyjmuje Pani I
 Mykietiuł Kraków Mały Rynek Nr.
 7. III piętro. 1171 1 2

W gminie Sułkowice
 poczta w miejscu, stacja kolei
 Kalwarja, znaleziono gruby pokł.
 bardzo dobrego **węgla kamien-**
 nego. Panowie przedsiębiorcy ra-
 czą się zgłaszać listownie po bli-
 sze informacje pod adr: **Jan**
Bielą w Sułkowicach 1168.

Piekarnia
 z odpowiednim mieszkaniem jest
 zaraz do wynajęcia na Zwierzynie
 Nr 4 wiadomość na miejscu 1170

Potrzebne 3 panny
 przyjemnej powierzchowności
 ucennic, jako buf-towe, jed-
 na z kauceją. Dobra rekomen-
 dacja pożądana. Wiadomość
 ul. Lenartowicza 14. II ptr
 drzwi 42. 1136 2 3

Rower
 pneumatyk, w dobrym stanie, do
 sprzedania — Wiadomość
 Dział Ogłoszeń „Głosu Narodu.
 1065 3 3

Wacław Głowacki
Jubiler
 w rynku głównym L. 20
 poleca swój skład
wyrobów złotych
i srebrnych
 oraz różnych kosztowno-
 ści po cenach umiarko-
 wanych.
 Utrzymuje wybór pierścien-
 ków zaręczynowych w naj-
 nowszych fasonach
 Przyjmuje wszelkie zam-
 owienia sreber stołowych.
 Wszelkie zamówienia i re-
 lacje skutecznia się jak-
 najprędzej. 1072

Zakład fryzjerski—Karol Ryzmanowski
 ulica Szewska 1. 2.
 salon dla Panów, osobny salonik dla Pań, sztuczne
 wyciętych włosów. Perfumerja i przyb. toaletowe. Zakład
 czysto i higienicznie prowadzony. — Ceny mierne.
 ul. Szewska 1. 2.

Zakład kupna i sprzedaży
 Florjańska, róg św. Tomasza 1130
 poleca: meble, biblioteki, piana,
 biurka zwykłe i dla kasjerek,
 lustra paryskie,
BIURKA Z KASA
WERTHEIMA,
 kredensy, brzozy, obrazy, dy-
 wany, portjery e. t. c.

GŁOGI
 1109 4 0
 na żywopty 1, 2, 3 i 4 letnie po cenie 5, 7, 9
 i 12 złr. za 1000 sztuk poleca
Leśnictwo Zassów pod Czarną op. Zassów.

W składzie Fortepianów
Pianin i Harmonij
J. Radziszewskiego
i spółki
 Sprzedaż, zamiana, wynajem
 przy odpowiedniej gwarancji
 sprzedaż na raty.
 Rynek główny Nr. 29, Kraków

Nasiona
 nawozy sztuczne
 DOM
 Rolniczo - produkcyjny
Ernesta Bahlsena w Krakowie
 Biuro I-sze (nadawcze) ul. Karmelloka 21,
 Magazyny 23.
 Firma kontrol. według norm Stacji Rolniczej w Du-
 blanach i Wiedniu.
Ważne wiadomości
 zawiera mój katalog rolniczy i ogrodniczy
 który proszę zażądać 359

Piekarnia wiejska
 w Krakowie, ul. Krowoderska Nr. 130
 ma zaszczyt zawiadomić P. T. Publiczność, że
 chleby wszelkiego rodzaju z powyższej piekar-
 ni pochodzące, opatrzone są mar-
 ką ochronną, a to dlatego, aby
 zapobiedz podrabianiu. — Sprze-
 daż tego pieczywa znajduje się
 wszędzie tam, gdzie są wywieszo-
 ne napisy z powyższą marką o-
 chronną.
 1025 4 5 Z poważaniem Zarząd.

PRZYBORY DO KWIAŁÓW
 SZTUCZNYCH NAJTANIEJ
A. FRONCZ, KRAKÓW FLORYAŃSKA, 17.
 POZOSTA OD WROTA
 1131 13 0

NORIS Fabryka pudełek, tutek cygaretowych i wyrobów papierowych
 W. BEŁDOWSKIEGO, Magistra farm. i chemika w Krakowie,
 Poselska 1. 20.
 Cena znane ze swej dobroci tutki cygaretowe „Noris“ jako też tutki z najlepszej bibułki „Mals“. — Przy zakupie wyraźnie żądać
 tutki „Noris“ i pilnie baczyć, czy na pudełku jest marka ochronna „L. abędz“ 1116
 Na żądanie przesyłam okazy.
 Redaktor odpowiedzialny: Kazimierz Ehrenberg.
 Papier z fabryki Braci Fiałkowskich w Białej.
 W drukarni W. Korneckiego w Krakowie.